

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 7 ระบุว่า ในกระบวนการเรียนรู้ ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษา และส่งเสริมสิทธิ หน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาคและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวม และของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง

มาตรา 27 ให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตร ในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคมภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติ มาตรา 39 ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 มาตรา 35 ระบุไว้ว่า สถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเฉพาะที่เป็นโรงเรียนมีฐานะเป็นนิติบุคคลและ มาตรา 37 ให้มีสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อทำหน้าที่ในการดำเนินการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการฯ และให้มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการศึกษาตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายนี้หรือกฎหมายอื่นและมีอำนาจหน้าที่ดังนี้

1. อำนาจหน้าที่ในการบริหารและจัดการศึกษา และพัฒนาสาระของหลักสูตรการศึกษา ให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. อำนาจหน้าที่ในการพัฒนางานด้านวิชาการ และจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษาร่วมกับสถานศึกษา

ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ข้อ 5 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545, หน้า 5) ได้ระบุไว้ให้มี

คณะกรรมการคณะหนึ่ง มีหน้าที่วางแผนดำเนินงานวิชาการ กำหนดสาระรายละเอียดของหลักสูตรระดับสถานศึกษาและแนวการจัดสัดส่วนสาระการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน สภาพเศรษฐกิจ สังคม ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาของท้องถิ่น

ดังนั้น วัตถุประสงค์ในการพัฒนาหลักสูตรที่สำคัญประการหนึ่ง เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม การมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาไทย ทراثวัฒนธรรมชาติ พัฒนาสิ่งแวดล้อม และดำรงไว้ซึ่งคุณธรรมและคุณค่าของสังคมไทย จะเน้นการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชน อย่างทั่วถึงเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่ง เพราะถ้าประชาชนพัฒนาแล้ว ประเทศชาติก็จะพัฒนาด้วย ดังนั้นในการจัดการศึกษาจึงเป็นเรื่องมือที่สำคัญใน การพัฒนาประเทศ เพราะเป็นกระบวนการที่ทำให้มนุษย์สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตของตน สามารถดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างสันติสุข และสามารถเกื้อหนุนการพัฒนาประเทศได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงในทุกๆ ด้าน ในการจัดการศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์นั้น หลักสูตรถือเป็นหัวใจสำคัญของการศึกษา การจัดการเรียนการสอนจำเป็นต้องมีหลักสูตรเป็นข้อกำหนดหรือเป็นแผนในการศึกษาว่าผู้เรียนจะต้องเรียนรู้อะไร อาจกล่าวได้ว่าหลักสูตรเป็นแม่บทที่สำคัญในการศึกษา หลักสูตรที่ดีต้องตอบสนองต่อสังคม เมื่อสังคมมีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรจึงต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย อุไรรัตน์ ยุวธนากร (2549, หน้า 1) ดังนั้นประเทศไทยจึงได้มีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรเรื่อยมาจนกระทั่งปัจจุบันได้มีหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศ เพื่อสร้างคนไทยให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพพร้อมที่จะแข่งขันและร่วมมืออย่างสร้างสรรค์ในเวทีโลก เนื่องจากความก้าวหน้าทางด้านวิทยาการด้านต่างๆ ของโลกยุคโลกาภิวัตน์ มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจของทุกประเทศรวมทั้งประเทศไทยด้วย (กรมวิชาการ, 2544 ก, หน้า 1)

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 ซึ่งได้กำหนดให้มีการจัดการศึกษาตามหลักสูตรเพื่อให้พัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมแห่งความเป็นไทยในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข เปิดโอกาสให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนเพื่อการศึกษาคือต่อและมาตรา 27 วรรคสอง ให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรตามวัตถุประสงค์ในวรรคหนึ่งในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545, หน้า 13)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 ได้กำหนดในแผนปฏิบัติการประจำปีตามโครงการพัฒนาโรงเรียนต้นแบบปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อการประเมินตนเอง

การจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น และส่งเสริมพหุปัญญาของนักเรียน โดยมีหลักการที่ว่า การปรับปรุง พฤติกรรมการสอนของครูเพื่อเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในการพัฒนาคุณภาพโรงเรียน จำเป็น จะต้องดำเนินการในลักษณะต่างๆ เพื่อผสมผสานกันตั้งแต่การรู้จักข้อมูลนักเรียนรายบุคคล และ การพัฒนาพหุปัญญาของนักเรียนอย่างเต็มศักยภาพ ตลอดจนการระดมภูมิปัญญาท้องถิ่น และสาระต่าง ๆ ในท้องถิ่น เพื่อจัดประสบการณ์การเรียนรู้ พัฒนาคุณภาพของโรงเรียน ให้นักเรียนเก่ง ดี มีสุข โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและพัฒนาสื่อ วิธีการ นวัตกรรม การจัดทำ หลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียนปฏิรูปการเรียนรู้ และมีเป้าหมายให้โรงเรียนต้นแบบปฏิรูปการเรียนรู้ สามารถประเมินตนเองที่บ่งบอกการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่สุด มีหลักสูตรท้องถิ่นของ โรงเรียนและส่งเสริมความสามารถพิเศษด้านพหุปัญญาอย่างรอบด้าน

จากรายงานการวิจัยของสำนักงานสาธารณสุขแห่งชาติ (มสช) และสำนักงานกองทุน สนับสนุนการวิจัย(สกว) หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ วันที่ 25 สิงหาคม 2549 หน้า 1,5 ผลการวิจัย พบว่า เด็กไทยอยู่ในเกณฑ์อ้วนและเริ่มอ้วน 12 % ทั่วประเทศ โดยแยกเป็นเด็กในวัยเรียน อายุ 6-13 ปี มีอัตราอ้วน 6.7 % โรงเรียนมีภาวะน้ำหนักเกินเกณฑ์ถึง ร้อยละ 8.10 ในส่วนของ โรงเรียนในกลุ่มเก้าสุพรรณนิการ์ อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 15 โรงเรียน จากการรายงานและผลการสำรวจปัญหาด้านสุขภาพของสำนักงานสาธารณสุขอำเภอ บางปลาม้า (สสอ. 2550, หน้า 8) พบว่า นักเรียนมีปัญหาด้านสุขภาพ คือ 1) นักเรียนน้ำหนัก เกินเกณฑ์ ร้อยละ 10.25 2) นักเรียนชอบบริโภคน้ำดื่มประเภทน้ำอัดลม และน้ำหวานผสมสี 3) นักเรียนขาดความรู้ความเข้าใจถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดโรคต่างๆ จากการบริโภคอาหาร 4) ปัญหาฟันผุ จากการรับประทานอาหารประเภทน้ำตาล จากการสำรวจและออกแบบสอบถามไป ยังผู้ปกครองหาสาเหตุของปัญหาสุขภาพ เรื่อง การบริโภคอาหารของบุตรหลาน ผลการ สืบสวนในเรื่องของการจัดอาหารกลางวันมีโรงเรียนที่จัดทำอาหารกลางวันให้กับเด็กร้อยละ 67.50 โรงเรียนให้บุคลากรภายนอกขายอาหารในโรงเรียน ร้อยละ 33.50 จากการสำรวจพบ ปัญหาที่ทำให้เกิดภาวะโรคอ้วนในระดับเกินเกณฑ์ที่กำหนด และอาหารที่จำหน่ายให้กับ นักเรียน ได้แก่ เครื่องดื่มประเภทน้ำอัดลม น้ำหวานเจือสี ไอศกรีม ขนมกรุบกรอบ ท็อฟฟี่ จากการตั้งข้อสังเกตที่ได้จากการสำรวจในโรงเรียนมีการจำหน่ายน้ำอัดลมสูงถึง 15 % โรคอ้วน จากการดื่มน้ำอัดลมจึงเป็นปัญหาสำคัญที่ต้องดำเนินการแก้ไข โดยให้นักเรียนได้ตระหนักถึง โทษของการดื่มน้ำอัดลม เห็นความสำคัญและมีเจตคติที่ดีต่อการบริโภคอาหารที่ถูกต้องตาม หลักโภชนาการ ปัญหาโรคอ้วนและสุขภาพของเด็กไทยที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และเป็นปัญหา ใหญ่ที่หลายองค์กรให้ความสำคัญ เช่น บริษัท เนสเล่ (ประเทศไทยจำกัด, กรมอนามัย กระทรวง สาธารณสุข สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) และสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) กระทรวงศึกษาธิการ ผันกำลังครั้งยิ่งใหญ่จัดทำโครงการเด็กไทย สุขภาพดี ปี 2550 เน้นชวนวัดกรรมสื่อการเรียนรู้ การสอนยุคใหม่ที่สอดแทรกสาระความรู้เรื่อง สุขภาพและโภชนาการอย่างครบถ้วน กรมอนามัยหันมาส่งเสริมให้คนไทยปรับเปลี่ยน

พฤติกรรมในการดำเนินชีวิตประจำวันด้วยการออกกำลังกาย เช่น การเดิน แอโรบิค โยคะ และใช้สมุนไพรไทยนำมาแปรรูปเป็นอาหารชนิดต่างๆ เช่น อาหารไทยจากสมุนไพร เครื่องดื่มจากสมุนไพร โดยให้ความรู้กับประชาชนในการนำสมุนไพรมาใช้ในครัวเรือน ไม่ว่าจะเป็นประโยชน์ในเรื่องของการใช้สมุนไพรทำเป็นยารักษาโรค เช่น ว่านหางจระเข้ ฟักทะลายโจร การใช้สมุนไพรทำเป็นเครื่องสำอาง เช่น การทำยาสระผม การทำยาสีฟัน หรือสมุนไพรที่สามารถนำมาเป็นอาหารและเครื่องดื่ม ได้แก่ น้ำขิง น้ำกระเจี๊ยบ เป็นต้น

จากปัญหาเรื่องสุขภาพของนักเรียนกลุ่มเก๊าสุพรรณนิการ์และความสำคัญของการบริโภคอาหารดังกล่าวข้างต้นจึงเป็นปัญหาที่ต้องเร่งแก้ไข เนื่องจากเยาวชนที่เป็นกำลังของชาติไม่ได้รับการดูแลที่ดี และการบริโภคอาหารที่ไม่มีคุณภาพ ทำให้เป็นโรคขาดสารอาหารเกิดภาวะทุพโภชนาการ การปัญหาโรคอ้วน ปัญหาฟันผุ และอื่นๆ ตามมาซึ่งส่งผลต่อสุขภาพกายและสุขภาพจิตของนักเรียน ผู้วิจัยซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบงานอนามัยโรงเรียน งานโครงการอาหารกลางวัน งานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จึงมีความสนใจที่จะพัฒนาหลักสูตรสาระเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง เครื่องดื่มจากพืชสมุนไพรท้องถิ่น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทั้งนี้เพื่อตอบสนองต่อนโยบายของรัฐที่เปิดโอกาสให้สถานศึกษาจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น โดยการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และภูมิปัญญาท้องถิ่น นโยบายขององค์การอนามัยโลกและการสาธารณสุขมูลฐานของไทย ในการฟื้นฟูการใช้สมุนไพรเพื่อการพึ่งตนเอง และเนื่องจากสมุนไพรเป็นทรัพยากรที่มีมากในท้องถิ่น แต่นักเรียนยังขาดความรู้ความเข้าใจไม่เห็นคุณค่าและประโยชน์ในการนำมาใช้เพื่อการบริโภคและการผลิต โดยเฉพาะสมุนไพรที่อยู่ใกล้ตัวในครัวเรือน ซึ่งสามารถใช้ป้องกันและบำบัดอาการเจ็บป่วยเบื้องต้น เช่น ปวดหัว ท้องผูก สมานแผล ฯลฯ ทั้งยังมีความปลอดภัย ไม่เป็นพิษหรืออาการข้างเคียง ราคาประหยัด เหมาะสำหรับผู้ที่อยู่ห่างไกลตามชนบท ตัวอย่างสมุนไพรในครัวเรือน เช่น ขิง ข่า ตะไคร้ มะละกอ อัญชัน กระเจี๊ยบ กระชาย ฝรั่ง มะขาม ฯลฯ ยังมีสรรพคุณบรรเทาอาการท้องอืด ท้องเฟ้อ ท้องเสีย และอื่นๆ อีกมากมาย ซึ่งอยู่ใกล้ตัวนักเรียน สามารถพบเห็นในชีวิตประจำวันในครัวเรือน แต่ยังขาดความรู้ความเข้าใจถึงประโยชน์ที่ได้รับและวิธีการนำมาใช้ในการทำเครื่องดื่มในชุมชนตำบลวัดดาว อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ยังมีประชาชนชาวบ้านและผู้รู้ในท้องถิ่นที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องสมุนไพร การแพทย์พื้นบ้าน โดยการนำสมุนไพรมาทำเป็นเครื่องดื่มเพื่อบำรุงรักษาสุขภาพ และป้องกันโรคต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ได้แก่ โรคอ้วน โรคเบาหวาน โรคความดันโลหิตสูง อันเกิดจากการบริโภคอาหารที่มีน้ำตาลมากเกินไป และการนำสมุนไพรไทยมาทำเครื่องดื่มนั้นดีกว่าที่จะให้นักเรียนดื่ม น้ำอัดลม หรือน้ำหวานซึ่งไม่มีประโยชน์ต่อร่างกาย และพร้อมที่จะถ่ายทอดความรู้ไปสู่ชุมชน ผู้ปกครองและมุ่งไปสู่อาชีพเสริมให้กับครอบครัวได้ นอกจากนี้กลุ่มแม่บ้านหมู่ที่ 3 ตำบลวัดดาว ยังรวมกลุ่มกันทำน้ำดื่มสมุนไพรเหล่านี้ ออกจำหน่ายร้านค้าในชุมชน เช่น น้ำใบเตย น้ำอัญชัน

น้ำกระเจี๊ยบ น้ำตะไคร้ เป็นต้น เป็นการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นและเหมาะกับการเรียนรู้สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาที่สามารถจะเรียนรู้ได้ นักเรียนกลุ่มเก้าสุพรรณนิการ์ ก็เช่นเดียวกันยังขาดความรู้ความเข้าใจและวิธีการนำสมุนไพรใกล้ตัวมาใช้เพื่อการทำเครื่องดื่มเพื่อการบริโภค และสามารถทำเป็นรายได้เสริมให้ครอบครัว อีกทั้งยังไม่ทราบว่าสมุนไพรเหล่านี้มีประโยชน์ในการช่วยป้องกันและรักษาโรคได้อย่างไร และที่สำคัญโรงเรียนยังไม่มีการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาหลักสูตรเรื่องเกี่ยวกับสมุนไพร ทั้ง ๆ ที่โรงเรียนตั้งอยู่ในท้องถิ่นที่มีตำนานเก่าแก่และมีชื่อเสียงในเรื่องของสมุนไพร จึงเป็นการฟื้นฟูและสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นที่นับวันจะสูญหายไปเนื่องจากขาดผู้สืบทอด อีกทั้งในโรงเรียนยังมีสวนพฤกษศาสตร์ซึ่งเป็นแหล่งการเรียนรู้สวนสมุนไพรที่พร้อมจะให้ความรู้และประสบการณ์เรื่องสมุนไพรแก่นักเรียนได้อย่างดีจึงเป็นการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นและทรัพยากรท้องถิ่นเข้ามาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง ได้พบได้เห็นได้สัมผัส พร้อมกับการได้ลงมือปฏิบัติจริง รวมถึงการให้สังคมในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการแก้ปัญหา โดยใช้ทรัพยากรท้องถิ่นเป็นเครื่องมือที่สำคัญ ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้จะได้เป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาในสาระอื่นๆ ต่อไป

ดังนั้นความสำคัญในการฟื้นฟูภูมิปัญญาและสนับสนุนให้มีการนำสมุนไพรมาใช้ในชีวิตประจำวันไม่ว่าจะเป็นเรื่อง อาหาร ยารักษาโรค และเครื่องสำอาง เนื่องจากในชุมชนท้องถิ่นมีสมุนไพรเป็นจำนวนมากที่น่าจะนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ แต่นักเรียนไม่เคยรู้จักว่าพืชผักชนิดใดคือสมุนไพรและไม่เห็นคุณค่า คือไม่ทราบว่านำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้อย่างไรบ้าง ประกอบกับโรงเรียนยังไม่มีการจัดการเรียนการสอนและพัฒนาหลักสูตรเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสมุนไพรมาก่อน ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าควรที่จะให้ความรู้แก่นักเรียนผ่านระบบการศึกษาในทุกๆระดับและในระดับประถมศึกษาซึ่งเป็นเยาวชนที่เป็นอนาคตของชาติ ก็สามารถศึกษาได้ ซึ่งในระดับประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สาระที่ 1 : การดำรงชีวิตและครอบครัว มาตรฐาน ง 1.1 : เข้าใจ มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะ มีคุณธรรม มีจิตสำนึกในการใช้พลังงาน ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ในการทำงานเพื่อการดำรงชีวิตและครอบครัวที่เกี่ยวข้องกับงานบ้าน งานเกษตร งานช่าง งานประดิษฐ์ และงานธุรกิจ มาตรฐาน ง 1.2 : มีทักษะกระบวนการทำงาน การจัดการ การทำงานเป็นกลุ่ม การแสวงหาความรู้ สามารถแก้ปัญหาในการทำงาน รักการทำงาน และมีเจตคติที่ดีต่องาน

โรงเรียนในกลุ่มเก้าสุพรรณนิการ์กำลังประสบปัญหาในเรื่องนักเรียนมีปัญหาน้ำหนักเกินเกณฑ์ถึงร้อยละ 10.25 ปัญหาฟันผุอันเนื่องมาจากการชอบบริโภคน้ำอัดลม ขนมกรุบกรอบ ท็อฟฟี่ ปัญหาความยากจนของผู้ปกครองนักเรียน ซึ่งส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรและรับจ้าง รายได้เฉลี่ยวันละ 150 – 200 บาทต่อครอบครัว หากโรงเรียนดำเนินการและรณรงค์เรื่องการประกอบอาชีพเสริมรายได้ โดยได้รับการสนับสนุนจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้ความรู้ความเข้าใจ ประโยชน์ของการนำภูมิปัญญาในท้องถิ่นก่อให้เกิดรายได้ โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน มีครู

ผู้รับผิดชอบหลักสูตรให้คำแนะนำ ส่งเสริมตามศักยภาพ จะช่วยแก้ปัญหาด้านสุขภาพอนามัย มีลักษณะนิสัยการบริโภคที่ถูกต้อง การเลือกอาชีพเสริมรายได้ให้ครอบครัวเพื่อให้มีรายได้เพิ่มมากขึ้นน่าจะช่วยแก้ปัญหาดังกล่าวได้

ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงความสำคัญและสนับสนุนการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นให้มีประโยชน์เพิ่มขึ้น ซึ่งในปัจจุบันสมุนไพรได้รับความนิยมและได้รับความสนใจเนื่องจากจะได้ใช้เป็นอาหารแล้วยังเป็นสมุนไพรให้ประโยชน์ทางยาอีกด้วยซึ่งการรับประทานพืชสมุนไพรเหล่านี้เราสามารถนำมารับประทานเป็นอาหารสดหรือถนอมอาหารไว้รับประทานนานๆ ได้ การทำน้ำดื่มก็เป็นวิธีการถนอมอาหารอีกวิธีหนึ่ง สมุนไพรที่นำมาทำเป็นเครื่องดื่มนอกจากจะมีรสอร่อยตามธรรมชาติแล้วยังให้คุณค่าทางยา เป็นประโยชน์ต่อร่างกายโดยตรง ทำให้เจริญอาหาร ให้พลังงาน ทำให้รู้สึกสดชื่นกระชุ่มกระชวย และน้ำสมุนไพรอุดมไปด้วยวิตามินและเกลือแร่ จึงช่วยควบคุมการทำงานของร่างกายให้เป็นอย่างมีประสิทธิภาพ และยังผลให้ผิวพรรณเปล่งปลั่ง มีน้ำมีนวล (เชษฐา ใจใส, 2544, หน้า 45) ปัจจุบันจึงมีการทำน้ำสมุนไพรกันอย่างแพร่หลาย เราสามารถทำดื่มได้เองหรือบรรจุผลิตภัณฑ์เพื่อจำหน่าย ซึ่งเป็นการสนับสนุนการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นให้มีประโยชน์เพิ่มขึ้นอย่างหลากหลาย ส่งผลให้เกิดทางเลือกในผลิตภัณฑ์และเพิ่มความสะดวกแก่ผู้บริโภคมากขึ้น (ยุทธ ใยกวรรณ์, 2545, หน้า 59) ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางให้สถานศึกษาได้พัฒนาหลักสูตรสาระเพิ่มเติม ให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น โดยชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม นักเรียนได้เรียนรู้และมีเจตคติที่ดีต่อการบริโภคเครื่องดื่มที่ทำจากพืชสมุนไพรได้อย่างเหมาะสมในโอกาสต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร เรื่อง เครื่องดื่มจากพืชสมุนไพรท้องถิ่น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มเก้าสุพรรณนิการ์ อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี
2. เพื่อพัฒนาหลักสูตรสาระเพิ่มเติม เรื่อง เครื่องดื่มจากพืชสมุนไพรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
3. เพื่อทดลองใช้หลักสูตร เรื่อง เครื่องดื่มจากพืชสมุนไพรท้องถิ่น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มเก้าสุพรรณนิการ์ อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี
4. เพื่อประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร เรื่อง เครื่องดื่มจากพืชสมุนไพรท้องถิ่น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มเก้าสุพรรณนิการ์ อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี

ความสำคัญของการวิจัย

1. เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาพัฒนาหลักสูตร ให้มีความสอดคล้องกับสภาพความต้องการของท้องถิ่นและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรและให้สถานศึกษาเป็นแบบอย่างแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรให้แก่สถานศึกษาอื่นๆ ต่อไป
2. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้ เรื่อง เครื่องดื่มจากพืชสมุนไพรที่ถูกต้อง เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตให้สามารถพึ่งพาตนเองได้
3. เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้สังคมและชุมชน มีความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข มีรายได้จากการทำเครื่องดื่มจากพืชสมุนไพร ที่เป็นประโยชน์ต่อร่างกาย ทำให้ฐานะทางเศรษฐกิจดีขึ้น
4. เป็นแนวทางสำหรับครูและผู้เกี่ยวข้องในวงการศึกษา สามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้กับนักเรียน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
  - ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มแก้วสุพรรณนิการ์ อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี รวม 15 โรงเรียน จำนวน 248 คน
  - กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 โรงเรียนวัดดาว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 จำนวน 20 คน ที่ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) ด้วยวิธีจับฉลากโรงเรียน
2. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา
  - ตัวแปรต้น ได้แก่ หลักสูตรสาระเพิ่มเติม เรื่อง เครื่องดื่มจากพืชสมุนไพรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มแก้วสุพรรณนิการ์ อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี
  - ตัวแปรตาม ได้แก่
    - 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
    - 2) ทักษะกระบวนการทำงาน
    - 3) เจตคติต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
3. เนื้อหา
  - หลักสูตรสาระเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การทำเครื่องดื่มจากพืชสมุนไพรท้องถิ่น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยได้กำหนดเนื้อหาของหลักสูตร เป็น 2 ส่วนคือ หลักสูตรภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ภาคทฤษฎีประกอบด้วย ความหมายของสมุนไพร ประเภทของสมุนไพร ชนิดของสมุนไพร การปลูก

สมุนไพร การแปรรูปสมุนไพรเป็นเครื่องดื่ม โครงการเกี่ยวกับสมุนไพร ภาคปฏิบัติประกอบด้วย การปฏิบัติกิจกรรมการทำเครื่องดื่มจากสมุนไพรท้องถิ่น

4. ระยะเวลาในการใช้หลักสูตร

กำหนด 10 สัปดาห์ๆ ละ 2 ชั่วโมง รวม 20 ชั่วโมง ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552

นิยามศัพท์เฉพาะ

การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 2 ในลักษณะการเพิ่มรายละเอียดเนื้อหา หรือปรับกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนด โดยใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เป็นแกนในการจัดทำ โดยพัฒนา 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาหลักสูตร ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตร ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร

หลักสูตรสาระเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การทำเครื่องดื่มจากพืชสมุนไพรท้องถิ่น หมายถึง มวลประสบการณ์ สาระการเรียนรู้ และกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นโดยอาศัยหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เป็นแกนหลัก บรรจุอยู่ในหลักสูตร ช่วงชั้นที่ 2 และมาตรฐานการเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ซึ่งหลักสูตรประกอบไปด้วย หลักการ จุดหมาย โครงสร้าง คำอธิบายรายวิชา การจัดเวลาเรียน สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ แนวการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

เครื่องดื่มจากพืชสมุนไพรท้องถิ่น หมายถึง การนำสมุนไพรที่มีจำนวนมากในท้องถิ่นนำมาทำเป็นเครื่องดื่ม ได้แก่ กระเจี๊ยบ มะคুম มะขาม เเดย ตะไคร้ นำมาใช้เป็นเครื่องดื่มเพื่อบำรุงสุขภาพร่างกาย

สถานศึกษา หมายถึง โรงเรียนภายในกลุ่มเก้าสุพรรณนิการ์ อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี

ผู้รู้ในท้องถิ่น หมายถึง ผู้ที่มีความรู้เรื่องการทำสมุนไพรมาแปรรูปเป็นยารักษาโรคอาหาร และเครื่องดื่ม เพื่อใช้ในชีวิตประจำวัน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้ความเข้าใจของนักเรียนเกี่ยวกับ ความหมาย ประเภท ชนิด การปลูก การแปรรูป และการทำโครงการเกี่ยวกับสมุนไพรตามผล การเรียนรู้ที่คาดหวังสาระเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การทำเครื่องดื่มจากพืชสมุนไพรท้องถิ่น โดยพิจารณาจากคะแนนที่ได้จากการนำแบบทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ทักษะกระบวนการทำงาน หมายถึง ความสามารถในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มในการแสวงหาความรู้ สามารถแก้ปัญหาในการทำงาน รักการทำงาน ประกอบด้วย 1) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ในด้านความรับผิดชอบ ความขยัน ความอดทน ความเอื้อเฟื้อ ความร่วมมือและรักการทำงาน 2) ทักษะกระบวนการทำงาน ในด้านการวางแผนการทำงาน ขั้นตอนการทำงาน ทำงานเสร็จทันเวลาที่กำหนด และการรายงานหน้าชั้นเรียน และ 3) ชิ้นงานนักเรียนในด้านความคิดสร้างสรรค์ สาระความรู้ ความสะอาดของผลงานและความสวยงามของชิ้นงาน ประเมินได้จากแบบสังเกตการทำงานกลุ่มและการทำงานเป็นรายบุคคล

เจตคติต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง ระดับความคิดเห็นของผู้เรียนต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สาระเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่องการทำเครื่องดื่มจากพืชสมุนไพรท้องถิ่น เกี่ยวกับประโยชน์ ความสำคัญ และกิจกรรมการเรียนรู้ในระดับความคิดเห็น วัดได้จากแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

นักเรียน หมายถึง นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนภายในกลุ่มแก้วสุพรรณนิการ์ อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากสาระสำคัญของทฤษฎี หลักการ แนวคิด พบว่า หลักสูตรเป็นสิ่งสำคัญของการจัดการศึกษา เป็นเครื่องมือและเป็นตัวกำหนดแนวปฏิบัติ ในการดำเนินการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ หลักสูตรต้องมีการพัฒนาอยู่เสมอ ทั้งนี้เพื่อให้ทันกับสภาพความเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคม เศรษฐกิจที่กำลังเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว ตลอดจนการเมืองการปกครองที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 หมวด 4 มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด

กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพและในมาตรา 27 ซึ่งกำหนดว่าให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และให้สถานศึกษาร่วมกับชุมชน องค์กรต่างๆ ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยการจัดกระบวนการเรียนการสอนภายในชุมชนให้ผู้เรียน โดยใช้กระบวนการในการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่างๆ ในชุมชน ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับความหมาย ความสำคัญของขั้นตอนวิธีการในการพัฒนาหลักสูตร แนวทางใน

การประเมินผลหลักสูตร ตลอดจนการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรต่อไป

ทาบ (Hilda Taba, 1962, p. 12) แบ่งการพัฒนาหลักสูตรเป็นการศึกษาวิเคราะห์ กำหนดจุดมุ่งหมาย เลือกรวบรวมเนื้อหาสาระ จัดประสบการณ์การเรียนรู้ กำหนดสิ่งที่จะประเมินและวิธีการประเมินผล นอกจากนี้ไทเลอร์ (Tyler, 1950) แบ่งการพัฒนาหลักสูตรไว้ 7 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ตรวจสอบความต้องการของหลักสูตรที่จะใช้ในโรงเรียน 2) กำหนดจุดมุ่งหมายที่จะใช้ในการพัฒนาหลักสูตร 3) เลือกเนื้อหาของหลักสูตรที่เหมาะสมกับสภาพการณ์ของโรงเรียน 4) จัดเนื้อหาของหลักสูตรให้เหมาะสมที่จะนำไปใช้ 5) เลือกประสบการณ์การเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียน 6) จัดประสบการณ์การเรียนรู้ 7) ประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียน ส่วนสุนีย์ ภูพันธ์ (2546, หน้า 162-165) ได้เสนอแนวคิดขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรของไทเลอร์ (Tyler) ดังนี้ 1) การกำหนดหลักสูตร 2) การเลือกและการจัดประสบการณ์ 3) การประเมินผล

กระบวนการพัฒนาหลักสูตรของวิลส์ และบอนดี (Wiles, & Bondi, 1989, pp. 17-19) ได้ลำดับขั้นตอนกระบวนการพัฒนาหลักสูตรไว้ดังนี้ 1) การวิเคราะห์หลักสูตร 2) การวางเป้าหมายหลักสูตร 3) การสร้างเครื่องมือ 4) การวัดผล ซึ่งวิลส์ และบอนดี (Wiles, & Bondi) ได้กล่าวว่า กระบวนการพัฒนาหลักสูตรเป็นกระบวนการพื้นฐานสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ทุกระดับ ทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ ด้านความคิดและการสร้างแผนงาน เพื่อการพัฒนาหลักสูตรต่างๆ ในสถานศึกษาต่อไป

ในการพัฒนาหลักสูตรครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางในการวิจัยโดย วิชัย วงษ์ใหญ่ (2535 ก, หน้า 76-77) เสนอแนวคิดในการพัฒนาหลักสูตรแบบครบวงจร ซึ่งประกอบด้วยระบบที่สัมพันธ์ 3 ระบบคือ

1. ระบบการร่างหลักสูตรประกอบด้วย

1.1 สิ่งกำหนดหลักสูตร คือการเตรียมการศึกษาข้อมูลพื้นฐานด้านต่างๆ ที่จะนำมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตร

1.2 รูปแบบหลักสูตร หลังจากศึกษาข้อมูลแล้วก็เป็น การตัดสินใจเกี่ยวกับรูปแบบของหลักสูตร ซึ่งจะประกอบไปด้วยโครงสร้างและองค์ประกอบหลักสูตร

1.3 การตรวจสอบคุณภาพหลักสูตร เมื่อร่างเสร็จเรียบร้อยแล้วก่อนจะนำไปใช้จะต้องตรวจสอบคุณภาพหลักสูตร เพื่อศึกษาความเป็นไปได้พร้อมทั้งปรับปรุงแก้ไข

1.4 การปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้

2. ระบบการใช้หลักสูตร ประกอบด้วย

2.1 การขออนุมัติหลักสูตรเป็นการนำหลักสูตรที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอหน่วยงานบังคับบัญชา เพื่อให้ความเห็นชอบและสั่งการ

2.2 การวางแผนใช้หลักสูตรโดยการประชาสัมพันธ์หลักสูตร การเตรียมงบประมาณ การเตรียมความพร้อมของบุคลากรวัสดุหลักสูตร บริการสนับสนุนและสถานที่

ระบบบริหารของสถานศึกษาการอบรมเชิงปฏิบัติการให้กับครูผู้สอน การประเมินผลและติดตามการใช้หลักสูตร

2.3 ดำเนินการใช้หลักสูตรและบริหารหลักสูตร

3. ระบบการประเมินหลักสูตรเป็นระบบสุดท้ายของการพัฒนาหลักสูตร ประกอบด้วย

3.1 วางแผนการประเมินผลหลักสูตร เป็นการพิจารณาว่าจะประเมินหลักสูตรในส่วนใดบ้าง

3.2 การเก็บข้อมูลได้แก่การรวบรวมข้อมูลในส่วนต่างๆ โดยใช้เครื่องมือและวิธีการที่เหมาะสมกับลักษณะข้อมูลจากแหล่งนั้น

3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล คือการจัดกระทำข้อมูลที่ได้รวบรวมมา ได้จัดเป็นหมวดหมู่วิเคราะห์ด้วยวิธีการที่เหมาะสมกับข้อมูล

3.4 การรายงานข้อมูลเป็นการนำเสนอข้อมูลที่ผ่านการวิเคราะห์แล้ว โดยใช้ตีความอธิบายลงสรุปเกี่ยวกับข้อมูลนั้น เพื่อนำข้อค้นพบจากรายงานข้อมูลไปปรับปรุงแก้ไขในส่วนต่างๆ ของหลักสูตรต่อไป

ดังนั้นหากต้องการพัฒนาระบบการศึกษาในรูปแบบดังกล่าวแล้ว ต้องคำนึงองค์ประกอบหลายๆด้าน องค์ประกอบที่สำคัญที่สุดคือ หลักสูตร เพราะหลักสูตรเป็นหัวใจของการศึกษาเป็นเครื่องมือในการแปลงจุดมุ่งหมายและนโยบายการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ (สุนีย์ ภูพันธ์, 2546, หน้า 16-17) และกรมวิชาการยังกล่าวถึงสาเหตุสำคัญที่ทำให้การพัฒนาหลักสูตรจะประสบผลสำเร็จได้ต้องอาศัยองค์ประกอบของหลักสูตร ได้แก่ จุดหมาย เนื้อหา การนำหลักสูตรไปใช้ และการประเมินหลักสูตร (กรมวิชาการ, 2544ก, หน้า 110)

จากการศึกษาขั้นตอนในการพัฒนาหลักสูตร ผู้วิจัยได้นำแนวคิดของนักการศึกษาและงานวิจัยมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ ขั้นตอนในการพัฒนาหลักสูตรสาระเพิ่มเติมเรื่องเครื่องเคื่องดื่มจากพืชสมุนไพรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มเก้าสุพรรณนิการ์ อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี แบ่งเป็นขั้นตอนในการพัฒนาหลักสูตร ดังนี้

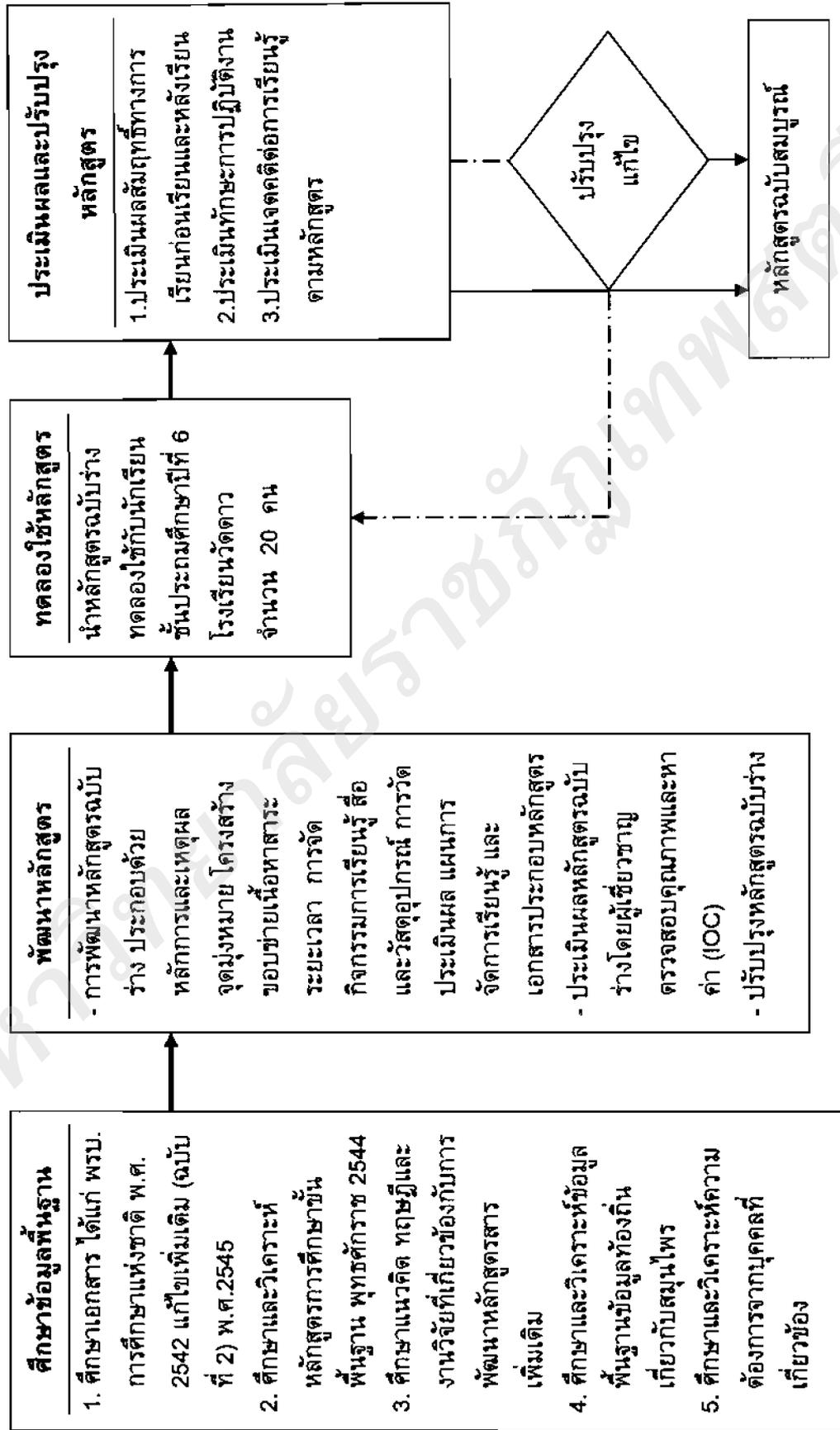
ขั้นตอนที่ 1 วิจัย (Research) : การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

ขั้นตอนที่ 2 พัฒนา (Development) : การพัฒนาหลักสูตร

ขั้นตอนที่ 3 วิจัย (Research) : การทดลองใช้หลักสูตร

ขั้นตอนที่ 4 พัฒนา (Development) : การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร

ซึ่งผู้วิจัยกำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยดังภาพ 1

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง เครื่องดื่มจากพืชสมุนไพรท้องถิ่น สำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี